

Peruskäsitteitä

URN-tunnus

URN-tunnus on *verkkoresurssin pysyvä, ainutkertainen ja toiminnallinen tunnus*.

Resurssi on väljä käsite. Se voi olla kirjanomainen julkaisu tai muu dokumentti, datapaketti, yksittäinen kuva- tai äänitiedosto, tietue jne. tai näiden kokoelma.

URN-tunnukset ovat

- standardeja: niiden muoto ja käyttö perustuu kansainväliseen standardiin;
- ainutkertaisia: samaa tunnusta ei käytetä uudestaan; toisaalta saman resurssin kopioilla on sama tunnus;
- pysyviä: tunnus ei raukea tai vanhene; ja
- toiminnallisia: URN-tunnusten resoluutiopalvelu tukee URN-tunnuksen saaneen verkkoresurssin löytymistä yli teknisten ja organisaatiomuutosten.

Jos resurssin sisältöä muutetaan merkittävästi, saattaa kyseessä olla uusi resurssi, jolle tulee antaa uusi URN-tunnus. Tarve täytyy harkita tapauskohtaisesti. Jos esim. verkkosivustolla on URN-tunnus, sen sisällön muuttuminen ajan myötä kuuluu asiaan.

URN-tunnuksen antaja

URN-tunnuksen resurssille antaa sen julkaisija. Julkaisija on se, jonka aloitteesta tai vastuulla resurssi julkaistaan. Julkaisija voi käytännössä siirtää URN-tunnuksen antamisen muulle osapuolelle, mutta julkaisija vastaa silloinkin tunnuksen käytön asianmukaisuudesta.

URN-tunnuksen nimiavaruudet

URN-tunnus perustuu aina jonkin muun standardin tunnistejärjestelmän mukaiseen tunnukseen, joka on erityisesti hyväksytty URN-tunnuksen nimiavaruudeksi. Esimerkiksi

- ISBN-numeroon perustuva: URN:ISBN:952-10-0556-4
- NBN-numeroon perustuva: URN:NBN:fi-fe20071217

IANA pitää yllä ajantasaista [listaa rekisteröidyistä URN-nimiavaruuksista](#).

Kansalliskirjasto käyttää URN:ISBN-, URN:ISSN- ja URN:NBN-tunnuksia. ISBN-, ISSN- ja NBN-numeroita jakelee Kansalliskirjasto. ISBN on tarkoitettu "kirjan tai muun erillisteoksen" tunnisteksi, ja sen käyttöä ohjeistaa kansallinen ISBN-keskus. NBN-numeroita voidaan antaa vapaammin erilaisille resurssille.